దేవుడి మనసు

ఉదయం ఐదు గంటలకే ప్రారంభిస్తుంది అనసూయ, "భగవంతుడా ! ఎన్నాళ్ళు తండ్రీ, ఈ సుఖంలేని జీవితం ? ఇంకెన్నాళ్ళిలా బతకమంటావు ? ఎన్నాళ్ళీ జీవితంలో ఇంకా ఈ కార్చిచ్చులు ? ఎన్నాళ్ళింకా ఈ నిట్టూర్పులు ? సుఖంగా మరియేం బతకావా, ఏమిటి ? మేడలూ, మిద్దెలూ వద్దు....వజ్రాలూ, వైడూర్యాలూ వద్దు....కార్లు, రాకెట్లూ వద్దు....పచ్చనోట్లూ పంఖాలు వద్దు....ఎయిర్ కండిషన్లు, ఎమ్మెల్యే పదవులూ వద్దు.. ఇవేవీ వద్దు....కానీ కొంచెం సుఖం వద్దా మరి ? మిషన్ల లాగ బతకడమేనా ? కొంచెం చిర్నవ్వులు, చల్లని సంతృప్తి ఇవి లేకపోతే ఎలాగ ? మరి ఎందుకు బతుకుతున్నట్టు ? నిన్ను నమ్ముకుని బతుకుతున్నాం. చచ్చేక స్వర్గానికి వెడతామని నమ్మకం లేదు. మరి భూకంలోనైనా మా కొంచెం సుఖాన్నియ్యి తండ్రీ....! ఆయనా, నేను, రవీ, చంటిదీ సుఖంగా బతకాలి. అందులో ఆయన....పీకపోయినా లంచం, అప్పుపుచ్చుకోని, ఆయన వొట్టి అమాయకులు....కనీసం ఆయనకైనా సుఖాన్నియ్యి తండ్రీ ! మా వల్ల ఆయన ప్రాణానిక్కూడా సుఖం లేకుండాపోయింది. మమ్మల్ని కాపాడు పరాత్పరా !....జగద్రక్షకా కాపాడు...."

ఈ మాటలన్నీ ఆవిడ రోజూ ఉదయం ఐదు గంటలకి ప్రారంభించి,మధ్యలో కాస్సేపు వూరుకొని మళ్ళీ మొదలు పెట్టి రోజుకి కనీసం

పాతిక సార్లయినా అనుకుంటుంది.అందువల్ల ఆ మాటలు పైకి వినబడవు కాని, ఆవిడ మనసులో మాత్రం పెద్ద గొడవ చేస్తూంటాయి.

* * * *

వూళ్ళో బియ్యం కరువైపోయి! (మొన్న మొన్ననే 'బ్లాక్' లో బియ్యం అమ్మినందుకు కొందరు వర్తకుల్ని పట్టుకున్నారట. అంచేత వాళ్ళు ఎంత డబ్బిచ్చినా 'బ్లాక్‌లో కూడా ఇయ్యం' అంటున్నారట) ఇంట్లో డబ్బు కరువైపోయి, మహా ఐతే మరి ఏనిమిది రోజులకి మాత్రమే సరిపడే బియ్యం వరకే ఇంట్లో వున్నప్పుడు- ఓ రోజున మొదటిసారి పైన చెప్పిన విధంగా అనుకుని, కాఫీ కలిపి, 'ఆయన' అనబడే సుదర్శనాన్ని లేపడానికి వెళ్ళింది అనసూయ. రెండు మూడుసార్లు పిలిచినా ఆయన లేవకపోతే, తట్టి లేపుదామని భుజంమీద చెయ్యి వేసింది, వేసి వెంటనే తీసేసింది, భుజం చాలా వేడిగా వుంది. అప్పుడు అనుమానం వచ్చి నుదుట మీద చెయ్యి వేసి చూసింది. సుదర్శనం నుదురు అప్పుడే ఆవిడ దింపిన కాఫీ గిన్నెలా కాలుతోంది అనసూయ విపరీతంగా భయపడింది. అంతకు ముందు రెండు మూడు రోజుల రాత్రీ పగలూ పని చేసాడు సుదర్శనం. అలా పని చేసినందుకు ఆఫీసువాళ్ళు ఎక్కువ డబ్బేమి ఇయ్యరు కాని, అలా చెయ్యకపోతే మాత్రం వుద్యోగం తీసేస్తారట! సరైన తిండి, నిద్రా లేకపోతే మరేమి ఔతుంది? సుదర్శనానికి ఒక్కసారిగా విపరీతమైన జ్వరం వచ్చింది.

ప్రక్కనే నిద్రపోతున్న పిల్లలిద్దర్ని లేపకుండా సుదర్శనం మంచం పక్కనే కూర్చొని. ఒకచెయ్యి ఆయన నుదుటి మీదవేసి, మరో చెయ్యి తన తలమీద వేసుకొని కాస్సేపు బాగా విచారించి ఎందుకో మంచం మీదికి చూసింది అనసూయ. అక్కడ గోడ మీద పదేళ్ళ క్రితం పి. యు. సి. చదివిన వాళ్ళలో కొందరి గ్రూప్ ఫోటో వుంది. ఆ ఫోటోలో రెండో వరసలో ఏదో అమ్మాయి అందంగా కనపడుతోంది. ఆ అమ్మాయి పేరు అనసూయ.

* * * *

'అనూ!' అని ఆవేళ అతి ముద్దుగా పిల్చింది వాళ్ళమ్మగారు. ఆ సమయానికి అనసూయ చేతిలో ఏదో నవల పట్టుకొని, ఆమె కన్న అందమైన కలల్ని కంటోంది.

అప్పుడు అనసూయకి పద్దెనిమిదేళ్ళున్నాయి. ఆ అమ్మాయికి అధునిక భావాలతో పాటు దేవుడి మీద చాలా భక్తి వుంది. హాయిగా డిన్నర్ తిని, స్కూటర్ వెనకాల, కూర్చుని, స్కూటర్ నడుపుతున్న భర్త రెండుభుజాలమీద రెండుచేతులూ వేసి,ఎగురుతున్న టెర్లిన్‌పువ్వుల పైట వయిపు ఎగిరెగిరి చూస్తున్న జనం వైపు చూసి గర్వ పడాలని ఆమెకు లేకపోయినా, మధ్య తరగతి కన్న మరొక మెట్టుపైని జీవితం వుంటే చాలని ఆమెకి వుంది. దేవుడి మనసు చాలా గొప్పదని ఆమె అభిప్రాయం. అందుకే మూఢ నమ్మకాలూ, పాత ఆచారాలు ఆమెకి లేకపోయినా, దేవుడి మీద చాలా నమ్మకం, భక్తీ వున్నాయి. అలాగే జీవితాన్ని వీలైనంత సుఖంగానూ, అందంగానూ గడిపేయాలని అభిప్రాయం, గడిపేస్తే బావుణ్ణని ఆశా వున్నాయి.

అప్పుడు అనసూయ కలలనుండి తేరుకొని, అమ్మచెప్పిన మాటలు విని ఏమనాలో తెలీక నిట్టూర్చింది. డిగ్రీ చదవాలని ఆమెకు ఏమంత కోరికలేదు. అందుకే ఆ తరువాత నెలరోజులకి పెళ్ళిచూపుల్లో కూర్చుని, సిగ్గుతో బరువెక్కిన కను రెప్పల కొసలనుంచి 'సుదర్శనం' బి. ఏ. ని చూసి మనసుకు సంజాయిషీ చెప్పుకొని, అదే సిగ్గుల బరువుతో పెళ్ళి పీటల మీదా కూర్చుంది.

అప్పటికి సుదర్శనం ఏమంత పేరు లేని ప్రైవేటు కంపెనీలో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. అతనికి వుద్యోగం దొరికి ఏడాదయింది. ఇప్పుడతనికి రెండువందలు జీతమిచ్చి ఈ ప్రైవేటు కంపెనీలో మరోగొప్ప దేశం వాళ్ళ ఆధ్వర్యంలో నడుస్తోంది. సుదర్శనం లాంటి చలాకీ యువకులంటే వాళ్ళకిష్టం.

సుదర్శనం తనకొచ్చిన జీతమంతా అనసూయ కిచ్చేస్తాడు. అవిడే కుటుంబం నడుపుతుంది. అంతేకాక అనసూయకి చాలా ప్రేమనిచ్చి,

అంతే ప్రేమని తీసుకుంటాడతను. ఇప్పుడా ప్రేమని పెంచి అనుసూయతో పాటు ఎనిమిదేళ్ళ రవికి, ఏడాది రమణికీ పంచి పెడుతున్నాడు.

ఇలా కాలెండర్లు మారుతుండగానే, పరిస్థితులు, ధరలుకూడా బాగా మారిపోయాయి. వస్తువుల ధరలు పెరిగిపోయాయి. మధ్య తరగతి వాళ్ళ కష్టాలు బాగా పెరిగిపోయాయి. పిల్లల కోసం ఖర్చులు పెరిగిపోయాయి. ఇలాగ సుఖం తప్ప అన్నీ పెరిగిపోవడం వల్ల అనసూయ వెలుగు కలలో చీకట్లు పెరిగిపోయాయి. ఐనా ఆవిడికి దేవుడిమీద నమ్మకం పెరుగుతూనే వచ్చింది. ఏరోజుకైనా జీవితంలో వెలుగు దీపాలు వెలుగుతాయని ఆవిడకి మంచి నమ్మకం వచ్చింది.

* * * *

సుదర్శనం కళ్ళు తెరిచాడు. లేవబోయి, లేవలేక మానేసాడు. 'భోం చేసేవా?' అని నీరసంగా అడిగేడు అనసూయను.

అప్పటికతను రోజుకి రెండుసార్లు చొప్పున పదహారోసారి అడిగేడు. అతను జ్వరంతో బాధపడుతూ 'బేడ రొట్టె' (ఇప్పుడది పావలా కాబోలు?) బార్లీ మాత్రం తీసుకుంటున్నాడు.

అనసూయ మాట్లాడలేదు. సుదర్శనం పక్క దీక్షగా చూసింది. అతని కళ్ళలో శోభ కనీసం ఆకాశం అంతైనా వుండి వుంటుంది. అతని పెదవుల మీద నవ్వు ఈ పాటికి శక్తి కందని మేరలకి పారిపోయి, మనసులోని డబ్బులేవన్న ఆలోచన అతని మెదణ్ణి పాటికి మెగాటన్నుల మధ్య పడవేసుంటుంది.

మరొక్క రెండ్రోజులు పోతే, పిల్లలకి వంట చేయడం కష్టం అన్న సంగతి అతని హృదయాన్ని సవినయంగా చిత్రవధ చేస్తూండి వుంటుంది. మరొక్క రెండ్రోజుల్లో వచ్చి జాయిన్ అవకపోతే వుద్యోగం తీసెయ్యవలసి వుంటుందని మేనేజరు గారు పంపిన కబురు అతనికి తెలిసివుంటే ఈ పాటికతని మనసు మరేమై వుంటుందో ఆ దేవుడికే తెలియాలి. ఆ కబురు తెలిసిన అనసూయకి మాత్రం తిన్నగా మేనేజరు గారి దగ్గరికి వెళ్ళి, 'ఏవండీ! ఇదేం న్యాయం? కళ్ళెదురుగా ఆయన జ్వరంతో బాధపడుతున్నారు కదా! (కావలిస్తే వచ్చి చూడండి, కూడా

డాక్టర్ని కూడా తీసుకురండి)....ఈ కరువు రోజుల్లో మేఁవెన్ని బాధలు పడుతున్నామో మీకేమైనా తెలుసునా? అందులో నెలాఖరొకటి. ఎంత ప్రైవేటు కంపెనీ ఐనా, ఎన్నిరూల్సైనా పదిరోజులు సెలవు పెడితేనే ఉద్యోగం తీసెయ్యాలా! మీ కిదేమైనా బావుందా?' అని అడిగేయాలని వుంది. కాని ఆ మేనేజరు ఎక్స్‌క్యూజ్ మీ మేడం! మాకు బావలేదు. కాని మాహయ్య రాధా టీసకిదే బావుంది ...మరో దేశం వాళ్ళా మరోదేశం వాళ్ళనా? అందులోనూ ఆయనకి ఏడాది మాత్రమే....వోన్లీ వన్ని య్యారే....సర్వీసుంది....! వాళ్ళ రూల్సు రూల్సేనండి, కావాలంటే ఎక్కడైనా రాళ్ళులేని బియ్యం అన్నా ఇప్పించగలను కాని, పదిరోజులకి మించి సెలవు, ఆ తర్వాత వుద్యోగం మాత్రం ఇప్పించలేనుసుమండీ! క్షమించండి నన్ను" అంటాడని ఆవిడకి తెలుసు. ఆ కంపెనీ రూల్సు గురించి, అధికారులను గురించి ఆమె చాలా వింది.

'భోం చేసావా!' అని మళ్ళీ, ఎనిమిది రోజుల నుంచీ అన్నం తినని మనిషెలా అడగాలో అలాగే అడిగేడు సుదర్శనం.

ఆలోచనలు అంతం తెలీక, అతి ఘోరంగాను, ఇరుకుగానూ మరిగిపోతుంటే, అతని కళ్ళకింద కనిపిస్తున్న వాటి నల్లని ఛాయల్ని చూస్తూ 'వూఁ' అంది అనసూయ.

ఆమె చెప్పింది నిజమో అబద్ధమో సుదర్శనానికి తెలుసు. ఐనా మరేమీ మాట్లాడలేదు. 'పిల్లలు....' అన్నాడు.

'రవి బడికెళ్ళాడు. చంటిది పాలు తాగి పడుక్కుంది' అంది అనసూయ.

'పాలుతాగి' అన్న పదం అతనికి కొంచెమైనా సంతృప్తి నిస్తుందని ఆవిడ చాలా ఆశ పడింది.

సుదర్శనం సరిగ్గా వినలేదు. వాళ్ళ కంపెనీ రూల్సునీ, అనసూయనీ, రవినీ, రమణినీ, కరువునీ — ఒకే ఆలోచనల ప్రేములో బిగించి, పెరిగిపోతున్న నిరాశని ఆ ప్రేముకి అద్దంలా బిగించి, మనసుతో చూస్తూ, అతను భవిష్యత్తు వేసుకొనే ంగుల్ని మేగ్నిఫై చేసుకుంటున్నాడు.

అతనికి బార్లీ కలపడానికి లేచి వంటింట్లోకి నడిచింది అనసూయ. బార్లీగింజలు ఒకటో రెండో గుప్పిళ్ళుంటాయి. అవి 'మరో రెండ్రోజులే' అని చెప్తున్నాయి. బార్లీ మరిగించి గ్లాసులో పోసి, తీసుకు రాబోతున్న అనసూయ గుమ్మం దగ్గిర తూలి పడబోయింది. సుదర్శనానికి ఒక తిండే కాని, ఆవిడకి మరి ఎనిమిది రోజులనుంచీ సరైన తిండీ నిద్రా కూడా లేవు మరి! అదృష్టవశాత్తూ బార్లీ వొలికి పోకుండా చూసి, బార్లీ సుదర్శనంచేత తాగించి, కాస్సేపయ్యాక మందిచ్చి (డాక్టరు గారు పక్కింట్లోనే వుంటున్నారు' మంచాయన పాపం!) పిల్లలకీ, తప్పదు కనుక తనకీ ఇన్ని బియ్యం పడేడానికి మళ్ళీ వంటిల్లోకి నడిచిందావిడ. బియ్యం డబ్బాలో వున్న బియ్యం కూడా రెండంకెని ఆమె ఆలోచనల్లోకి విసిరేయి. (అప్పటికి ఆవిడ రెండు మూడ్రోజుల నుంచి సరిగ్గా తినడమే లేదు.)

అనసూయ నిట్టూరుస్తూ కళ్ళు మూసుకుంది.

* * * *

'భోం చేసావా?' అని పూట కొకసారి చొప్పున పద్దెండోసారి అడిగేడు సుదర్శనం, అతనికింకా జ్వరం పూర్తిగా తగ్గలేదు. ఎంత కష్టపడ్డా, అతను ధైర్యాన్ని మాత్రం మనసులోకి ఇంజక్టు చేసుకోలేక పోతున్నాడు. అందువల్లనే అతని కంఠం కూడా లీలగా వొణికింది.

'ఊఁ' అంది అనసూయ! అలా అంటున్నప్పుడు ఆమె కంఠం గద్గదంగానే వుంది. కళ్ళంట నీళ్ళొచ్చినట్టుగా ఆమెకు అనిపించింది. కాని కన్నీళ్ళు రాలేదు. కొన్ని రాత్రుల విడుపులేని అనుభవంతో అవి విసుగెత్తి పోయాయి.

సుదర్శను కళ్ళు మూసుకున్నాడు. ఆ క్షణంలో విటమిన్లు తినక పోతే ఇలా ఐపోతారు చూడండి! అని సుదర్శనాన్ని ఎగ్జిబిషన్‌లో జనానికి చూపిస్తే, వాళ్ళు ఆశ్చర్యపోడానికి సంశయించి, మరుక్షణంలోనే విటమిన్లు తినడం ప్రారంభించేస్తారు.

అతని ఆలోచన ఎడారిలో ఆశల నీటిచుక్క ఎంత వెతికినా దొరకటం లేదని అతను చాలా కంగారు పడుతున్నాడు. అనసూయ లేచి

వంటింట్లోకి నడిచింది. రవి వంటింట్లోనే కూర్చుని ఏదో రాసుకుంటు న్నాడు. అమ్మను చూసి, మళ్ళీ తలదించుకు రాసుకోడం మొదలు పెట్టాడు.

అనసూయ దేవుడి విగ్రహం దగ్గిరకి వెళ్ళి మనసును విగ్రహపు పాదాల ముందు పడేసింది. ఆ మనసును విప్పడానికి భయపడ్డ దేవుడు కదలకుండా అలాగే వుండిపోయాడు.

'ఎందుకమ్మా! ఇన్నాళ్ళ నుంచీ ఎప్పుడు చూసినా దండం పెడు తూనే వున్నావు దేవుడికి. నాన్నకి జ్వరం తగ్గలేదు నువు దండాలు పెట్ట డం మాననూలేదు? మందులెన్ని వాడినా, దండాలెన్ని పెట్టినా ఇంకా జ్వరవేఁవిటి?' అన్నాడు రవి.

'తప్పు రవీ! దేవుడి మనసు చాలా గొప్పది నాన్నా! ఆయన దయుంటే....' అంది అనసూయ.

ఆయన దయవుంటే ఏమిటి జరుగుతుందో చెప్పబోయే ముందు ఆమెకో ఆలోచన వచ్చింది. దేవుడికి దీపం పెట్టి చాలా రోజులయింది. అందువల్ల వొత్తుల కోసం టేబిల్ మీదున్న పెట్టి తీసింది.

అప్పుడామె కళ్ళలో తెల్లని జ్యోతి వెలిగింది. దేవుడి పాదాల ముందు పడి నిద్రపోతున్న మనసు వొక్కసారిగా లేచివచ్చి దేవుడికి మనస్ఫూర్తిగా నమస్కరించింది.

ఆ వొత్తుల పెట్టిలోన ఒక్క చక్కని తెల్లని అర్ధరూపాయి కాసుంది. 'ఏం చెయ్యడం దాంతో?....మరో రెండు రొట్టెలు తెప్పించ డమా? ఎల్లుండికి బియ్యం తీసుకోడమా? లేకపోతే....' అనసూయ మనసులో అనుకోని మెరుపు మెరిసింది. ఆమెకా ఆలోచన వచ్చినందుకు చాలా సంతోషించింది. దేవుడికి లేక్కలేనన్ని దండాలు పెట్టుకొని మన సులోపట్టినంత ఆనందాన్ని నింపేసుకొని చాలా హాయిగానూ రవిని పిలి చింది అనసూయ.

"చూడొరె నాన్నా! ఇంద ఈ అర్ధరూపాయి తీస్కెళ్ళి వెంకట్ర వణమూర్తి గుడి కెళ్ళి ఓ కొబ్బరికాయ కొట్టేసిరా? ఛోంచేసి వెళ్ళు. మరి దేవుడు చాలా మంచివాడు కదూ! అందుచేత నాన్నారు రేపొద్దునే

లేచి, హాయిగా నవ్వి, ఆఫీసుకు వెళ్ళిపోతారు. మంచాడీవికటూ. గబ గబా భోంచేసి వెళ్ళు నాన్నా!" అని ఆవిడ రవితో చెప్పింది. వేగంగా వండేసి రవికి పెట్టేసింది.

రవి మరేమీ మాట్లాడకుండా భోజనం చేసి చొక్కా వేసుకొని సముద్రపొడ్డు కాస నున్న దేవుడి గుడికి, సముద్రపొడ్డుదాకా పరిగెత్తి, ఆ తర్వాత చల్లగాలిలో మెల్లిగా నడవడం మొదలెట్టాడు.

రవి వెళ్ళేక, అనసూయ చాలా ధైర్యంగానూ, ఆశగానూ, వెళ్ళి దేవుడి విగ్రహం ముందు నిలబడి, దండంపెట్టి, "భగవంతుడా! రేపా యన వుద్యోగానికి వెళ్ళకపోతే, ఎల్లుండి నుంచి మా రోజులు కూడా వెళ్ళవ్. నీ మీద మేమంతా ఆశ పెట్టుకున్నామో, నే నెన్ని దండాలు పెట్టుకున్నానో, నాకు తెలియక పోయినా నీకు తెలుసు కదా! అందుచేత మమ్మల్ని చల్లగా చూడు తండ్రీ! రక్షించు. ఆ అర్థ రూపాయి నువు చూపించిన వెలుగు కాకమరేమిటి? అంచేత నువ్వు మమ్మల్ని తప్పకుండా రక్షిస్తావని నమ్మకం వుంది. కాని నమ్మకం ఒకటే చాలదు కదా? అంచేత మనసంతా నీ ముందే పరిచేస్తున్నాను. పరిచిన ఈ మనసును నీ కాళ్ళతో తొక్కేస్తావో, నీ మెళ్ళోని పువ్వుల దండలోని ఒక పువ్వుని తీసి పడేస్తావో నీ ఇష్టం. కాని, నా ఇష్టం కాదు కదా! ఐనా మనస్ఫూర్తిగా నమస్కరిస్తున్నాను. మేం విన్నే నమ్మేం. మమ్మల్ని రక్షించు నాయనా! జగద్రక్షకా కాపాడు!" అని ఆవిడ ప్రార్థించి, ఆశని మనసులో వెలిగించుకొని, ఆ తర్వాత బార్లీ కలపడానికి స్టౌ వెలిగించింది.

చాలా సంతృప్తి కలగడం వల్ల ఆవిడ హృదయం చాలా తేలిగ్గా వుంది.

* * * *

రవికి పెద్ద సమస్యే వచ్చింది. ఇప్పుడేం చెయ్యాడమో అతని కర్థ మవడం లేదు.

ఆ వేళ పొద్దున్నే క్లాసులో నానిగాడు, అప్పుడెప్పుడో తీసుకున్న పది పైసలు అప్పు తీర్చేసాడు. ఇప్పటిదాకా ఆ పది పైసలు జాగ్రత్తగా

దాచాడు రవి. అమ్మకి చెప్పుదామనుకున్నాడు కాని అసలమ్మని చూస్తే మాట్లాడానికే భయం వేసింది. "ఎవరిచ్చారు?" అని కోప్పడుతుంది. అప్పు తీర్చేశాడు నానిగాడు అని చెప్పినా, "వెధవా! వేలెళ్ళేవు, నీ కప్పు లేమిట్రా?" అని గట్టిగా కొట్టేసినా కొట్టేస్తుంది. ఆ తర్వాత తనేడుస్తుంటే అమ్మకూడా మళ్ళీ యేడుస్తుంది.

ఇదంతా ఎందుకని ఏదో మంచి ఖర్చు పెట్టాలని రవి అనుకున్నాడు. అంచేత యేం చెయ్యడమో నని అతను చాలా సేపటి నుంచి ఆలోచిస్తున్నాడు. ఎందుకోగానీ ఈ పది పైసలు తన స్వంతార్జన కనక చాలా మంచి పని చేయాలని అతసనుకున్నాడు.

చాకలెట్టు కొని చెల్లి కిద్దామంటే, అది మరీ చిన్నపిల్ల కదా! తిన లేదు. అది పెద్దయ్యేదాకా యీ పదిపైసలా వుండవు. తనమట్టుకు తనకి ఏమీ కొనుక్కోవాలనిలేదు. నాన్నకి మందుల్రావు.... అమ్మకి చీరలు రావు....ఏం చెయ్యడం?

బీచిగాలి చల్లగా, మొదటిసారి క్లాసులో ఫస్టు మార్కొచ్చినప్పుడు అమ్మ పెట్టుకున్న ముద్దంత చల్లగా వుంది. చీకట్లో దూరంగా మెరుస్తున్న సముద్రం మొన్న అమ్మ తలంటుకొనీ దువ్వకోకుండా వదిలేసిన జుట్టులావుంది. కాస్త దూరంలో దేవాలయాన్ని చుట్టుముట్టిన బల్బులు మేష్టారు మెచ్చుకున్నారని చెప్పినప్పుడు అమ్మ కళ్ళలో వెలిగిన దీపాల్లా గున్నాయి.

రవి అమ్మ గురించి ఆలోచించేడు. అమ్మ ఈ మధ్య రెండు మూడుసార్లు యేడవడం తను చూశాడు. నాన్న జ్వరం తగ్గదనేగా? పోన్లే....ఇప్పుడు తను వెళ్ళి దేవుడికి కొబ్బరి కాయ కొట్టేస్తే తగ్గిపోతుందిగా!....

రవి వేగంగా నడవడం మొదలు పెట్టాడు. దార్లో ఎవరో రోడ్డు మీద పడున్నారు. "చినబాబూ!" రవి దగ్గిరగా రాగానే పిలిచారు. రవి దగ్గిరగా వెళ్ళాడు. ఎవరో ముష్టివాడు. అసలు పుట్టడం దగ్గిర్నుంచి, అన్నం ముఖం చూడని వాళ్ళా వున్నాడు. వొంటి మీద వో గోచి, ముందునో డబ్బా తప్ప మరేం లేవు. కళ్ళలో చావుకోసం ఎదురు

చూస్తున్న భావం తప్ప మరేం లేవు. గాలికి అతను కొంచెం వణుకుతు న్నాడు. మున్సిపల్ దీపానికి కూడా అతనంటే లోకువే కాబోలు — పక్కనే వున్నా వెలగడం మానేసింది. "బాబూ!" అని మళ్ళీ జాలిగా పిల్చేడతను. తన అసహాయతనీ, తన దారిద్ర్యాన్నీ, తన కష్టాల్ని ఏకరవు పెట్టడానికి భావం, భాషా వున్నా, వోపికలేక అతను మాట్లాడలేక పోతున్నాడు.

రవి మనసంతా జాలితో నిండిపోయింది. సముద్రపు కెరటాలకి తట్టుకోలేక పోయిన బలహీనపు బీచి గట్టులాగ, అతని లేత మనసు జాలి కెరటాలను తట్టుకోలేకపోయింది. గుండెల్లోంచి ఒలికిపోయిన జాలి అన్ని నరాల్లోకి పాకిపోయింది. ఆ తర్వాత అమ్మ చెప్పిన నీతి కథలూ, అతను విన్న జాలి కథలూ, అన్నీ జ్ఞాపకమొచ్చాయి.

అతనికి తెలీకుండా అతని లేత మనసులో వొక్కసారిగా వెయ్యి వెలుగుల చెట్టు మొలిచి పెరిగి, మానవత్వపు పువ్వుల్ని పూతగా పూసింది.

రవి మనసులో చక్కని ఆలోచన దేవుడి గుళ్ళోని బల్బుల వెలుగంత వెలుగుతో మెరిసింది.

అప్పుడతను అనుకోకుండా తన జేబులోంచి పది పైసల కాసు వేయగానే వినబడ్డ శబ్దం, దేవుడి గుళ్లో ఓ సారి అమ్మ తన నెత్తుకుని తన చేత్తోనే వేయించిన గంటల గణ గణంత బావుంది. ఆ తర్వాత ఆ మసక చీకట్లో అతని కళ్ళలో వెలిగిన వెలుగు, శివరాత్రి నాడు (ఓ సారి అమ్మతో వచ్చాడతను) గుడిలోపల వెలిగించిన ట్యూబ్ లైట్ల వెలుగంత అందంగా వుంది.

రవి చాలా సంతృప్తిగా గుడి వైపు జోరుగా నడిచాడు. అతనికి చాలా సంతృప్తిగానూ, సంతోషం గానూ వుంది. చాలా గొప్ప పని చేసినట్టు అతను ఫీలయ్యాడు. తన స్వంత డబ్బు ఇంత మంచి పనికి వుపయోగ పడ్డందుకు చాలా సంతోషించాడతను.

ఆ తర్వాత కొద్దిసేపట్లోనే కొబ్బరికాయల కొట్టు దగ్గిరకెళ్ళి, అర్ధరూపాయి కొబ్బరికాయ వైపు చూసి అందులో అమ్మనీ, నాన్ననీ,

దేవుణ్ణి ఒకే ప్రేమలో ఊహించుకొని జేబులోంచి అమ్మ యిచ్చిన అర్ధ రూపాయి కాసు తీసేడు రవి.

దాన్ని వెలుగులో చూసి, అతను చాలా పెద్ద 'షాక్' తిన్నాడు. అది అమ్మయిచ్చిన అర్ధరూపాయి కాదు. నానిగాడిచ్చిన పది పైసలు. అంటే ఇందాక ఆ ముష్టివాడికి తను పది పైసలనుకొని అర్ధ రూపాయి - అమ్మయ్యో! ఇంకేమైనా వుందా? అమ్మకీ దేవుడికి ఇద్దరికీ కోపం వస్తుందేమో? ఏం చెయ్యడమింక! ఈ పది పైసలకి కొబ్బరి పీచు కూడా ఇవ్వడు. ఇందాక తనెంత పొరపాటుచేశాడు? ఎలాగిప్పుడు? ఎలాగ? యేం చెయ్యడమో తెలీటం లేదు. పోనీ ఈ పది పైసలతో అరటి పళ్ళు కొని దేవుడికిస్తేనో? ఊహూఁ! లాభంలేదు. అరటిపళ్ళు కొబ్బరి కాయలు కావుగదా! మరెలాగ?

ఆ తర్వాత అతని మనసులో చక్కని వెలుగొకటి వెలిగింది. వెంటనే అతను జోరుగా నడిచి ఇందాకటి ముష్టివాడి దగ్గిరకి వెళ్ళేడు.

అతని ముందున్న డొక్కులో అర్ధరూపాయి కాసు. కాలెండర్లో దేవుడి చిరునవ్వులా మాయమవకుండా మెరుస్తోంది. ఈ పది పైసలు అందులో పడేసి ఆ అర్ధరూపాయి తీసుకుంటే? రవి డొక్కు దగ్గిరికి నడిచి కాస్త వంగేడు! ఆ తరువాత ముష్టివాడి కళ్ళల్లోకి చూశాడు. ఆ కళ్ళలోంచి ఏ మానవత్వపు వెలుగులు అతని మనసులోకి ప్రసరించి కమ్ముకున్నాయోకాని రవి గభాలున తన జేబులోని పది పైసలు తీసి అదే డొక్కులో పడేసి, గంటల గణగణలాంటి మధురమైన శబ్దం-వెనక్కి తిరిగాడు, రవి తెల్లని నుదురు మీద చిరు చెమటలు పట్టి దేవుడి మెడలో హారంలోని ముత్యాల్లా మెరిశాయి.

తిరిగి దేవాలయానికి వెళ్ళి, అతను మెట్లెక్కకుండానే దేవుడికి మనస్పూర్తిగా దండం పెట్టుకొని "దేవుడూ! నన్ను క్షమించు! ఈ ఒక్కసారే! నాన్నార్ని రేపు ఆఫీసుకు పంపించు! ఈ మాటు తప్పకుండా కొబ్బరి కాయ కొడతాను. రక్షించు తండ్రీ!" అని చాలా దీనంగా ప్రార్థించి మెల్లిగా అడుగులు వేస్తూ ఇంటికి నడిచాడతను. అప్పుడు సముద్రం మీదనించి చల్లగాలి అతనికి తగిలి చాలా హాయినిచ్చింది.

అమ్మనీ,నాన్ననీ, తన దేవుణ్ణి ఎన్నో రంగుల్లో ఊహించుకుంటూ అతను ఇంటికి వెళ్ళేసరికి వీధి తలుపు తీసే వుంది. లోపల నాన్న మంచం మీద తలపెట్టుకొని అమ్మ నిద్రపోతోంది? అమ్మని లేపకుండా రవి నిశ్శబ్దంగా తన పక్కమీదికి వెళ్ళి పడుకొని కళ్ళు మూసుకున్నాడు. దేవుడిని చాలాసేపు ప్రార్థించి చాలా దండాలు పెట్టుకున్నాక అతనికి చక్కని, చల్లని నిద్ర పట్టేసింది.

* * * *

"రవీ! రవీ! లే నాన్నా యేడున్నరవుతోందిరా! లే మరి" చల్లని చెయ్యి బుగ్గమీద పడ్డంతో రవి కళ్ళు తెరిచాడు. ఎదురుగా అమ్మ కూర్చొని వుంది. అమ్మ కళ్ళల్లో వెలుగు అమ్మ ముఖం మీద చిర్నవ్వు కనిపించాయి. అమ్మ చాలా రోజులకి అంత హాయిగా నవ్వుతోంది. రవి మళ్ళీ కళ్లు మూసుకున్నాడు. నిన్నటి విషయం అంతా జ్ఞాపకంవచ్చింది.

"లేరా! మరి! నీకో మంచి కబురు చెప్పనా మరి? నాన్నారు పొద్దున్నే లేచి స్నానం చేసి. హాయిగా నవ్వి ఆఫీసుకి వెళ్ళిపోయారు. సాయంత్రం నీకు చాక్లెట్లు తెస్తారు. చూశావా మరి? దేవుడెంత మంచివాడో! దేవుడి మనసెంత గొప్పదో మరి చూశావా? నీకు ఈ సంవత్సరం కూడా ఫస్టు మార్కులే.... లే నాన్నా మరి!" అంది అనసూయ.

రవికి చాలా ఆనందం, ఆశ్చర్యం కలిగాయి. యేదో చెబుదామని కళ్లు తెరిచాడు, కాని అమ్మ కళ్ళలో వెలుగు చూస్తూంటే అన్నీ మరిచిపోయి ఒక్కసారిగా లేచి, అమ్మని కౌగలించుకున్నాడు.

అతని బుగ్గ మీద అమ్మ పెట్టుకున్న ముద్దు, హాయిగా, చల్లగా వుంది.